

Semināra

**INTERPUNKCIJA UN GRAMATIKA:
SAREŽĢĪTĀKI GADĪJUMI**

kopsavilkums

2019. gada 15. aprīlī Latvijas Universitātē notika Latvijas tulku un tulkotāju biedrības organizētais seminārs “Interpunkcija un gramatika: sarežģītāki gadījumi”, ko vadīja Latvijas Universitātes Humanitāro zinātņu fakultātes Latvistikas un baltistikas nodaļas asociētā profesore Ilze Lokmane. Seminārā tika sniegtas atbildes uz iepriekš iesūtītiem jautājumiem, kā arī aplūkoti citi interpunkcijas un gramatikas gadījumi, kas mēdz sagādāt grūtības.

Šis seminārā izskatīto jautājumu kopsavilkums var noderēt, lai papildinātu savas zināšanas par gramatikas un interpunkcijas jautājumiem un arī kā atsauces materiāls šaubu gadījumos.

Pateicamies par atbalstu SIA “Amplexor Latvia” un Latvijas Universitātei.

Saturs

IEVADS	4
INTERPUNKCIJA	5
SAVRUPINĀJUMI	5
<i>Domuzīme + komats</i>	5
<i>Apstākļa savrupināšana</i>	5
<i>“Savukārt” savrupināšana</i>	6
<i>“-ts/-is/-usi” divdabja teicienu savrupināšana</i>	6
PIELIKUMI.....	6
SALĪDZINĀJUMS UN PIELĪDZINĀJUMS	7
<i>Komati pielīdzinājuma konstrukcijās ar “tāpat kā”</i>	7
<i>Salīdzinājuma konstrukcijas</i>	7
DIVDABJA TEICIENI.....	7
NO VIENA UN TĀ PAŠA KOMPONENTA ATKARĪGI VIENLĪDZĪGI TEIKUMA LOCEKĻI/DAĻAS.....	8
REDUCĒTAS TEIKUMA DAĻAS.....	8
CITI GADĪJUMI	9
<i>Ko + nenoteiksme</i>	9
<i>Jo – jo</i>	9
<i>Noģiedamā runa</i>	9
GRAMATIKA	10
LIETVĀRDU SKAITLIS	10
LIETVĀRDU DZIMTE	10
DATĪVS VAI ĢENITĪVS.....	10
-OŠS DIVDABJA TEICIENI	11
-OT DIVDABJA TEICIENI.....	11
DARBĪBAS VĀRDU LAIKS	12
<i>Saliktā tagadne vai vienkāršā pagātne?</i>	12
<i>Nav jāsaskaņo virsteikuma un palīgteikuma laiks</i>	12
APZĪMĒTĀJI UN TO VIRKNES	12
APZĪMĒTĀJA PALĪGTEIKUMI	13
NOLŪKA PALĪGTEIKUMI.....	14
SAIKĻI	14
VIETNIEKVĀRDI	14
CITI JAUTĀJUMI	16

Ievads

Interpunkcijas principi ir balstīti uz vienošanos, tie nav noteikti ar likumu, tāpēc var rasties šaubas par to, uz kādiem avotiem atsaukties, lai pamatotu pieturzīmju lietojumu. Visbiežāk atsaucas uz Ainas Blinkenas grāmatu “[Latviešu interpunkcija](#)”, dažādām valodas prakses rokasgrāmatām ([lūk](#), daži piemēri) un interneta resursiem, piemēram, [AiLab lapā](#) atrodamajiem. Taču dažkārt avoti mēdz būt pretrunīgi, kā rezultātā līdzās pastāv vairāki lietojuma varianti. Ja ar teikuma gramatisko uzbūvi var pamatot gan vienu, gan otru variantu, ir pieļaujami abi. Tāpēc nekrītiēt izmisumā, ja viedokļi atšķiras, – izvēlieties sev tuvāko un ar pārliecību lietojiet, ja varat šādu lietojumu pamatot.

Interpunkcija

Savrupinājumi

Domuzīme + komats

Ja **savrupinājuma robeža sakrīt ar teikuma daļas robežu**, blakus jālieto komats un domuzīme.

Citos gadījumos divu blaku pieturzīmju lietojums ir fakultatīvs. To mēdz darīt garākos saliktos teikumos, lai teikuma struktūra būtu labāk uztverama:

Ja vari darīt visu, ko gribi, un ja tad dari tikai to, kas der, – tad tev ir īsta brīvība. (R. Kaudzīte)

Viņš atcerējās Upenāja teicienu – jūs saista tikai sīkdaļas un drumstalas, es neredzu neviena darba, kas būtu noslēgts, sevī nobeigts, – un likumoja caur Vecrīgas sapelējušām noliktavu ielām, arvien pielikdams soli .. (A. Eglītis)

Ielikuši bundžu vēl arī kāmišu būrī – dubultai drošībai, tā sakot, –, puīši devās lejā ..

Nelauziet galvu, kur atstāt savu mājdzīvnieku, dodoties ceļojumā, – ņemiet to līdz!

Ceļojot ar personīgo transportu – automašīnu, autofurgonu, motociklu vai pat velosipēdu –, varēsiet atpūsties un baudīt pilnīgu ceļošanas brīvību.

Rīga vairs nav tā, kas vēl tik nesen, pirms pāris gadiem, – darbīga, cerīga, līksma un mūsu.

To, ka relatīvajā ir ietverts absolūtais, ka bezgalīgais nevar būt bez galīgā, ka absolūtā patiesība rodas relatīvo patiesību attīstībā un apvienībā, – to Sokrāts nezināja.

Komatu lietojums atkarīgs no tā, vai teikuma locekli uzskata par **vienlīdzīgu teikuma locekli vai savrupinājumu**.

Savrupinājums: *Šī jaunās pasaules telpas veidotāja, jaunā impērijas tauta, ir specifiski atšķirīga no savām vēsturiskajām priekštecēm.*

Vienlīdzīgs teikuma loceklis: *Šī jaunās pasaules telpas veidotāja, jaunā impērijas tauta ir specifiski atšķirīga no savām vēsturiskajām priekštecēm.*

Apstākļa savrupināšana

Apstāklis **obligāti jāsavrupina** tad, ja tas **nosauc to pašu**, ko iepriekšējais, **precizē to**. Ja apstāklis **nosauc šaurāku jēdzienu** par iepriekšējo, **komats** liekams **fakultatīvi**.

Tieši zem slidotāja pēdas pleznas daļas[,] slidas asmenī[,] ierīkots īpašs izliekums, ar kuru atsperoties daiļslidotājs var uzsākt griezienus.

Ja uzskata, ka “tieši zem slidotāja pēdas pleznas daļas” = “slidas asmenī”, tad apstākli savrupina. Ja uzskata, ka “slidas asmenī” precizē iepriekš pateikto, tad nesavrupina.

1974. gada maijā Talsu nomalē tukšā purvainā pļavā Dumbrāja ielas malā sākās sagatavošanas darbi jaunās muzeja ēkas celtniecībai.

Pēc tradīcijas mēdz savrupināt aiz pilsētu nosaukumiem ielu nosaukumus un citus **šaurākus vietas nosaukumus** (Blinkena 2009, 290).

Adrese: Rīgā, Zvaigžņu ielā 6

Zvaigžņu ielā 6, Rīgā

“Savukārt” savrupināšana

Savukārt nav obligāti liekams **komatos**. Par šī vārda atdalīšanu ar komatiem dažādos avotos rodama pretrunīga informācija – sk., piem., A. Blinkenas “Latviešu interpunkcija” 92. § 1. punktu” vai [valodas konsultāciju lapu](#) salīdzinājumā ar mācību materiālu lapā [uzdevumi.lv](#).

“-ts/-is/-usi” divdabja teicienu savrupināšana

Nemēdz savrupināt -ts, -is/usi divdabja teicienus. Tādas savrupinātas konstrukcijas var aizstāt ar palīgteikumu vai ar divdabi, kas novietots pirms raksturojamā vārda.

Vakar notika mītiņš, ~~veltīts aizvesto latviešu piemiņai.~~ -> Vakar notika aizvesto latviešu piemiņai veltīts mītiņš. Vakar notika mītiņš, kas veltīts aizvesto latviešu piemiņai.

Kad lasām un pārļasām pazīstamu un mazāk pazīstamu rakstnieku darbus, ~~tapušus Latvijā un ārpus tās,~~ mums jādomā par folkloras dižmantojumu, par latviešu grāmatniecības četriem gadsimtiem. -> .. Latvijā un ārpus tās tapušus pazīstamu un mazāk pazīstamu rakstnieku darbus .. darbus, kas tapuši Latvijā un ārpus tās ..

Pielikumi

Svarīga ir pielikumu secība un semantika (kaut kas līdzīgs paralēli pakārtotiem nevienlīdzīgiem apzīmētājiem) – administratīvs amats, akadēmiskais amats, zinātniskais grāds u. tml.

Latvijas Universitātes rektoram habilitētajam bioloģijas doktoram profesoram ..

Fakultatīvi komatus varētu lietot, ja bez tiem nevar saskatīt komponentu robežas vai ja pielikumu ir daudz.

Latvijas Lauksaimniecības universitātes Konventa priekšsēdei, Veterinārmedicīnas fakultātes Preklīniskā institūta vadītājai[,] habilitētajai zinātņu doktorei[,] profesorei ..

Salīdzinājums un pielīdzinājums

Komati pielīdzinājuma konstrukcijās ar “tāpat kā”

Komatu lietojums atkarīgs no tā, ko vēlas pateikt.

Jebkuras simpātijas, tāpat kā antipātijas, vienmēr ir saistītas ar trūkumiem sevī pašā.

Gan simpātijas, gan antipātijas ir saistītas ar trūkumiem sevī.

Jebkuras simpātijas vienmēr ir saistītas ar trūkumiem sevī pašā tāpat kā antipātijas.

Simpātijas ir saistītas ar trūkumiem sevī tādā pašā veidā kā antipātijas.

Salīdzinājuma konstrukcijas

Ja **salīdzinātājā** daļā ir **izteicējs, komatu** liek.

Lai viss paliek, kā ir.

Divdabja teicieni

Ja “un” vai “vai” saista divdabja teicienu ar citu **vienlīdzīgu teikuma locekli**, pirms divdabja teiciena **komatu neliek**.

Tas jādara samērīgi un ievērojot prasības.

Ja divdabja teicienu **ievada pāru saiklis**, pirms saikļa **liek komatu**.

Sarunvalodas vārdus parasti lietojam, vai nu domājot par ikdienas dzīves parādībām, vai arī izturoties pret savu domu objektu ar humoru, nicinājumu, ironiju, retāk[–] familiaritāti.

Ja divdabja teiciens **ietilpst salīdzinātāja daļā**, pirms salīdzinājuma saikļa **komatu neliek**.

Diez vai ievadu patstāvīgajam darbam par jauniešu žargonu var iesākt lieliskāk kā izmantojot M. Stengrevicas rakstīto.

Ja no divdabja ir atkarīgs palīgteikums, pirms divdabja liek komatu.

*Beidzot vecāmamma mītējās dziedāt un ielūkojās istabā, vai Agnese vēl guļ, un, **ieraudzījusi, ka** neguļ vis, apsēdās uz dīvāna malas un brītiņu klusēja.*

No viena un tā paša komponenta atkarīgi vienlīdzīgi teikuma locekļi/daļas

Ja palīgteikumi attiecas uz vienu un to pašu virsteikumu, pirms “un” vai “vai”, kas tos vieno, komatu neliek.

***Lai gan līdz tūkstošim vēl bija tālu,** tautas spontānā atsaucība tomēr manāmi pacēla gaviļnieka sabļugušo garastāvokli un pateicības uzruna, ko viņš veltīja apvienotajām dāmu komitejām, jau bija itin mundra un cerīga un skūpst, ko viņš uzspieda dāsnejai rokai, [-] patiesi izjusts.*
(A. Eglītis)

Komatu neliek arī starp vienlīdzīgām teikuma daļām, kas attiecas uz vienu un to pašu vārdu teikumā.

***Šādi** trūcīgais atrod savu apgādātāju, stiprais [-] vājo, drošais [-] bailīgo un apspiestais [-] savu apspiedēju.*

Reducētas teikuma daļas

Dažkārt mazie vārdiņi, kas ir šķietami vientuļi, patiesībā ietilpst **reducētā** teikuma daļā, tāpēc tie attiecīgā gadījumā var būt **jāatdala ar komatu**.

*Sirds nav vis vairāk tādēļ, lai grēkus nožēlotu, **bet gan [sirds ir tādēļ],** lai no sirds sargātos grēkus darīt.* (R. Kaudzīte)

Citkārt ir izlaisti tieši šādi mazie vārdiņi.

*Par manis doto naudu viņš bija nopircis šalli – melnu un garu – , kuru varēja divreiz aptīt ap kaklu **un [kurai]** vēl tad gali atliku likām eleganti nokarājās.*

Dažkārt ir izlaists izteicējs.

Koks atstāj celmu, akmens [-] vietu, un cilvēks [-] atmiņu. Izlaists “atstāj”.

Teci nemitoši un pastāvīgi kā upe, bet ne bez apziņas, uz kurieni, [teci] kā upe.

Citi gadījumi

Ko + nenoteiksme

Konstrukciju “ko + nenoteiksme” atsevišķos gadījumos var ar komatu neatdalīt.

*Agnese pavērās arī turp, bet tur jau **nebija nekā[,] ko redzēt.***

Sīkāk par šādiem gadījumiem sk. Ainas Blinkenas grāmatā “Latviešu interpunkcija” 56. § 6.–7. punktā, [Alda Lauža ierakstā](#), vietnē [valoda.ailab.lv](#).

Jo – jo

Konstrukcijās ar “jo – jo” **pirms otrā “jo”** ir liekams **komats**.

Braukšana kļuva jo dienas, jo grūtāka un bīstamāka.

Noģiedamā runa

Noģiedamajā runā **piebildes atdalāmas** ar komatiem vai domuzīmēm.

*Balsī es apgalvoju, ka man nemaz nebūs briesmīgi žēl, kad šos kokus sagāzīs kailcirtē – un jo vairāk griezumu mizā, jo drīzāk, **es teicu**, jo vai tad katrs gads arī mūsu mizā neiegriež vismaz pārīti sāntaku, vai galu galā nenocirtīs arī mūs – un jo vairāk griezumu, jo drīzāk, **es sacīju**.*
(R. Ezera)

Gramatika

Lietvārdu skaitlis

Visu/dažādu **veidu**, nevis visa/dažāda veida.

Vienistabas/vienstāva u. tml., nevis vienistabu/vienstāvu.

Vispārīga pazīme, mērvienība rakstāma vienskaitlī: *temperatūra Eiropas pilsētās; ledus biezums Latvijas upēs; izglābuši dzīvību saviem līdzpilvēkiem; budžets ir ierobežots; uzsākuši lietvedību; Vidzemē un Latgalē ir līdzīga situācija; spēļu sākums; pedagogi ar augstāko izglītību; 24 cilvēku nāve.*

Daudzskaitlī lietojami tādi vārdi kā *bažas, debates, baumas, aizdomas, raizes, ziepes*. Atlaide visām **precēm** (nevis precei).

Ja teikumā ir vairāki **vienlīdzīgi apzīmētāji**, vārdu, ko tie paskaidro, **saskaņo ar pēdējo** vienlīdzīgo teikuma locekli. Piemēram: *angļu, vācu, franču valoda; sestais un septītais priekšlikums.*

Ja var rasties pārpratumi, pieļaujams lietot daudzskaitli. Piemēram, *apskatīsim Māras un Annas dzīvokļus.*

Lietvārdu dzimte

Amata nosaukums pielāgojams amata ieņēmēja **dzimumam:** *redaktore Māra Kalniņa.*

Arī **izteicējs saskaņojams ar** teikuma priekšmeta **dzimti**, piemēram, *vēstniecība ir starpniecē starp valstīm, Krievija ir partnere, komiteja paliek laikraksta īpašniecē.*

Datīvs vai ģenitīvs

Datīvs lietojams, ja runas brīdī **saikne vēl ir aktuāla**.

Ģenitīvs lietojams **piederības konstrukcijās** vai gadījumos, kad **saikne vairs nav aktuāla**. **Datīva vietā** dažkārt piemērotāks var būt arī **lokatīvs** vai **nominatīvs**.

J. Rokpeļnim [-> J. Rokpeļņa] publicistikas darbi apkopoti krājumā „Dievs jau nav mazais bērns”.

Kļūstot ~~vecākiem~~ [-> kļūstot vecāki], mēs arvien biežāk izjūtam laika pārmaiņas.

*Tas ir pētīts arī Jānim Endzelīnam. -> To ir pētījis arī Jānis Endzelīns.
Mocartam sācies 250. jubilejas gads. -> Sācies Mocarta 250. jubilejas gads.*

-ošs divdabja teicieni

Šie divdabja teicieni nosauc **pazīmi, kas ir ierobežota laikā**. Lai nosauktu pastāvīgu īpašību, labāk lietot īpašības vārdu, bet, lai nosauktu darbību, – darbības vārdu. Dažkārt var izlīdzēties ar palīgteikumu.

*Daudzi televīzijas sižeti ir pārāk īsi un neko nepasakoši [-> un neko nepasaka].
Atskaņojū viegli uztveramus skaņdarbus, un tas ir īpaši svarīgi, ja publika ir mazāk zināša [-> mazāk zinīga].
Pēdējos 10 gados mūzikā sākuši darboties daudzi varoši [-> spējīgi] mākslinieki.
Melnā vinila plate – tas ir izstrādājums, kas daudziem jau sen šķiet piederošs [-> piederīgs] pagātnei .. (Diena)
Tā vietā bija atjautīgi veidota agregātstāvokli mainošu gāzu sistēma. -> Tā vietā bija atjautīgi veidota sistēma, kas maina gāzu agregātstāvokli.*

-ot divdabja teicieni

Šī divdabja nosauktā **darbība noris vienlaikus ar izteicējā nosaukto darbību**, un tām abām ir **viens darītājs**. Neveikls divdabja teiciena novietojums vai mēģinājumi to piesaistīt citu vārdšķiru locekļiem, nevis darbības vārdiem, var radīt pārpratumus.

*Pat noformējot administratīvo pārkāpumu protokolus un ierosinot krimināllietas, nelegālo tirdzniecības vietu saimnieki turpina pārdot alkoholu.
Saimnieki noformē protokolus un tai pašā laikā turpina pārdot alkoholu.*

*Savukārt pirms astoņiem gadiem Kanādas tiesā viņu [Naomi Kempbelu] apsūdzēja par uzbrukumu citai asistentei, sagrābjot viņu aiz rīkles un sitot pa galvu ar telefonu.
Apsūdzēšanas brīdī Naomi tika sagrābta aiz rīkles un sista ar telefonu.*

*Divi mazuļi brīnumaini izglābjas, izkrītot no braucoša auto.
Ja mazuļi nebūtu izkrituši no auto, acīmredzot nebūtu izglābušies no briesmām.*

*Vilcienam braucot, tas vispār nepieskaras pie sliedēm.
Kas ir “tas”, kas nepieskaras pie sliedēm, kamēr vilciens brauc? -> Vilciens braucot vispār nepieskaras pie sliedēm.*

Ziņo, ka Ventspils mēram Aivaram Lembergam pazudis bīgla sugas suns vārdā Barons, kurš noklīdis medību laikā Puzes mežos, vienlaikus piebilstot, ka šīs sugas suņus iegādāties nav ieteicams.

Bīgls pats iesaka šādus suņus neiegādāties.

Tā kā -ot divdabja teiciena izteiktā darbība noris vienlaikus ar izteicēja izteikto darbību, dažkārt - **ot divdabja teiciena vietā** piemērotāks var būt **-is/-usi divdabja teiciens**.

Atšķir~~ot~~ grāmatu [-> atšķīrusi grāmatu], ieraudzīju – Hospitāļu iela. (Ievas Stāsti)

Hermanis: atlaiž~~ot~~ aktierus [-> atlaidis aktierus; citādi sanāk, ka Hermanis dzēris aktieru atlaišanas laikā], es ļoti stipri piedzēros. (Kas Jauns)

Inficēties ar encefalītu iespējams, piesūcoties inficētai ērcei.

Kurš kuram piesūcas?

Darbības vārdu laiks

Saliktā tagadne vai vienkāršā pagātne?

Vienkāršā pagātne runā par **laikā izstieptu** pagātnes **notikumu**, bet **saliktā tagadne** – par **pabeigtu darbību**, kuras **rezultāts jūtams** tagadnē.

*Es jūs tik sen **neesmu redzējis!***

*Viņš pastāstīja, ka tajā dienā kopā ar sievu **braucis** uz vasarnīcu.*

*Skola **ir dibināta** 1938. gadā.*

*No angļu valodas **tulkojusi** Maija Bērziņa.*

*Zinām, ka mūsu jubilārs **dzimis** Saukas pagastā.*

*Mārrutku piegādē pašlaik **palicis** ļoti maz darbinieku.*

Nav jāsaskaņo virsteikuma un palīgteikuma laiks

*Toreiz es vēl **nezināju**, ka Persijs **nav** nemirstīgs. (I. Šķipsna)*

*Piedevām **kļuva skaidrs**, ka vairākas dalībvalstis **nav īstenojušas** stabilu budžeta politiku laikā, kad bija vērojama ekonomikas izaugsme, un **nav izveidojušas** rezerves, kas vajadzīgas, lai pārvarētu krīzi.*

*Valdība **varēja panākt**, ka jau 2004. gadā bankām katrā kredīta piedāvājumā **būtu** skaitliski jāparāda pilnīgi visas izmaksas nākotnē. (Neatkarīgā)*

Apzīmētāji un to virknes

Garas apzīmētāju **virknes** var **apgrūtināt sapratni**. Ir vērts padomāt par teikuma pārformulēšanu. Var ņemt talkā palīgteikumus.

Liepiņš ir iepazinies ar informāciju par ~~viņa mašīnas iegūšanas un transportēšanas uz Latviju apstākļiem~~. -> .. ar informāciju par to, kā viņa mašīna iegūta un transportēta uz Latviju.

Nav atrisināts ~~parādu par siltuma piegādi atlīdzināšanas jautājums~~. -> Nav atrisināts jautājums par to, kā atlīdzināt parādu ..

Tas nozīmē – valsts cenšas darīt visu iespējamo, lai atrisinātu pirms pāris gadiem pieļauto neprecizitāti, ar kuru valstij tika noteikta ~~piekrastes joslas līdz pirmajai bangai piederība~~. -> .. ar kuru tika noteikts, ka valstij pieder piekrastes josla līdz pirmajai bangai.

Ja vārdu paskaidro gan īpašības vārds vai lokāmais divdabis, gan lietvārds ģenitīvā, tad **īpašības vārdu / divdabi ar noteikto galotni** var lietot **gan pirms, gan pēc lietvārda ģenitīvā**, bet īpašības vārdu / divdabi **ar nenoteikto galotni** parasti lieto **pirms lietvārda ģenitīvā**.

Nepamatota zāļu lietošana ir kaitīga veselībai.

*Lai izveidotu un nostiprinātu prasmes, ir jābūt **sistēmiskām** valodas zināšanām.*

Tādas konstrukcijas kā “**viens/katrs no**” nostājas **pirms apzīmētāja**, kas izteikts ar lietvārdu ģenitīvā.

*Atļaujiet jūs iepazīstināt ar **vienu no** minētā vīnu kluba dibinātājām Kalniņas kundzi.*

*Šis ir **viens no** mūsu partijas vēlēšanu kampaņas elementiem.*

***Katra no** konferences četrām sesijām iedalīta trīs daļās.*

Apzīmētāja palīgteikumi

Apzīmētāja palīgteikums nostājas **uzreiz aiz raksturojamā vārda**.

Nevēlami: Šķēpmetēju A finālā Intars vēlreiz uzlaboja personisko rekordu ar 700 gramus smago jauniešu šķēpu, ko bija sasniedzis dažas dienas iepriekš kvalifikācijā.

Taču **vēlams** ar apzīmētāja palīgteikumu **nenodalīt apzīmētāju no vārda, ko tas paskaidro**.
Nevēlami:

Sākusies kuģa, kas piesārņojis piekrasti, meklēšana.

Ornitologs J.Ķuze norādīja, ka patlaban trūkst informācijas par insekticīda, ar ko plānots miglot mežus, sastāvu, tāpēc grūti prognozēt, vai tiks nodarīts kaitējums citām sugām.

Nolūka palīgteikumi

Angļu valodas nenoteiksmes konstrukcijas latviešu valodā neatveido ar “lai” palīgteikumu – šādi palīgteikumi paskaidro darbības vārdus. Tā vietā var lietot, piemēram, “-šana” lietvārdus.

Pasākumi, lai sasniegtu ilgspējīgas attīstības mērķi. -> Pasākumi, ko īsteno, lai sasniegtu ilgspējīgas attīstības mērķi. Ilgtspējīgas attīstības mērķa sasniegšanas pasākumi.

Saikļi

Saiklis “kā arī” saista tikai vienlīdzīgus teikuma locekļus, bet ne teikuma daļas.

Jāraugās, lai saikļa “ne tikai – bet arī” pirmā daļa būtu teikumā pareizi novietota.

.. padome ne tikai veic [nevis “veic ne tikai”] administratīvos un nodrošināšanas uzdevumus, bet arī ir pilnvarota pildīt noteiktus uzdevumus.

Palīgteikumu ievada pakārtojuma saikļi, attieksmes vietniekvārdi, apstākļa vārdi vai vārdu grupas:

Pakārtojuma vārdi ¹	
pakārtojuma saikļi	<i>ka, lai, vai, ja, līdz, līdzko, tiklīdz, tiklīdz kā, lai gan, lai arī, kaut gan, kaut arī, tāpēc ka, tā kā, tādēļ ka, jo u.c.</i>
attieksmes vietniekvārdi	<i>kas, kurš, kura, kāds, kāda</i>
apstākļa vārdi	<i>kad, kur, cik, kā, kāpēc, kādēļ u.c.</i>
vārdu grupas	<i>uz kuriem, no kuriem, aiz kura, līdz kuriem u.c.</i>

Pirms tiem nav nekādu citu vārdu.

Taču izskatās, ka šo plūsmu piesedz mūsu „tuklākie” pilsoņi, ~~daļa no kuriem~~ [-> no kuriem daļa] sēž, es pat negribu teikt, kādās mājās.

Aizdomās par uzņēmējdarbību bez speciālās licences policijas darbinieki aizturēja divus vīriešus – 43 un 44 gadus vecus, ~~viens no kuriem~~ [-> no kuriem viens] ir agrāk tiesāts, bet ne par šāda veida pārkāpumiem.

Vietniekvārdi

¹ http://valoda.ailab.lv/latval/pamatskolai/teikuma_mac/teorija/s9.htm

Dažkārt, visticamāk, avotvalodas ietekmē tulkojumos parādās **lieki vai pārprotami vietniekvārdi**.

Tauriņu neparastā uzbūve pielāgota tā dzīves, barošanās un lidošanas veidam.

Muguras zvīņas klāj visu čūskas ķermeni, izņemot tā vēdera daļu.

Tuvredzības ārstēšanai pirmoreiz tiek izstrādāta radiālās keratotomijas metode – rūpīgi iegriezumi acī tās fokusa uzlabošanai.

Neraugoties uz tā milzīgajiem spārniem, Solar Impulse sver tikpat, cik divas vieglās automašīnas.

ES turpinās izskatīt veidus, kā stiprināt PTO, tostarp tās sarunu vešanas, pārraudzības un apspriešanās funkcijas, kā arī strīdu izšķiršanas mehānisma efektīvu darbību.

*Tas, ka ir atgriezies uzticība eurozonai, ir pierādījums tam, ka reformu centieni galu galā atmaksāsies. Tas ir redzams saistībā ar **to**, ka ir atgriezies uzticēšanās tirgum. Taču tas ir redzams arī saistībā ar politiskās uzticības atgriešanos, kas ir vēl svarīgāk.*

Citi jautājumi

- Atsauces uz gadu desmitiem noformējamās šādi: “[XX. gs.] XX. gados”. Tādas formas kā “XXXX. gados” vai “XXXX.-tajos/-jos/-os gados” nav pareizas.
- Nav aizliegts teikumu **sākt** ar “**un**”, “**bet**”.
- Latviešu valodas “klasiskās” **pēdiņas** ir šādas: „,“.
- Skaitļus no **viens līdz desmit** ir ieteicams rakstīt **vārdiem**.
- **Mainīgās galotnes** norāda iekavās, piemēram, “liepa(-as)”.
- Partikulu “**vien**” lieto **aiz paskaidrojamā vārda**: *nodzīvojis Rīgā vienu gadu vien, viņš pārvācās.*
- Labskanības dēļ divdabjus, kas beidzas ar **-ams/-ama** un ir **ar noteikto galotni, datīvā un lokatīvā var** lietot **ar nenoteikto galotni**. *Meklējamā-> meklējamajai/meklējama, meklējamajā/meklējamā.*
- “**Izņemot**” prasa **akuzatīvu**, piemēram: *Viesi var gulēt visos numuros, izņemot prezidenta numuru. Visiem iedeva dāvanu, izņemot Jāni.*
- **Sākot ar** un **sākot no** var lietot **abus**.
- **Tādēļ** un **tāpēc** var lietot kā **sinonīmus**.
- “**Līdz**” lietojums: *Numurā var nakšņot trīs līdz pieci cilvēki; numurā var nakšņot līdz pieciem cilvēkiem.*
- Šādos gadījumos ir lietojams **darbības vārds personas formā**, nevis nenoteiksme:

Pirms ~~sākt~~ cept jaunas sabiedrības integrācijas pamatnostādnes, būtu jānoskaidro, kāpēc tad vecās kopš dzimšanas gulējušas skapī nelietotas un nevalkātas.

Ja ~~pieturēties~~ pie šiem noteikumiem, nekāda attīstība nav iespējama.